

Feldmárová Irena A Férjével És A Bátyával

Balról a férjem, Feldmár Sándor látható, középen én vagyok, jobbról pedig a bátyám, Haár József. A kép 1946-ban készült az esküvőnk után, Otto Brunner fényképész stúdiójában. A férjem és én már régen ismertük egymást. 1915. április 15-én Nyékvárkonyon született. Ott járt iskolába, [Duna]Szerdahelyen tanult ki egy textilüzletben, Baumer Salamonnál. Ő egyúttal az első unokatestvérem is, az anyuka bátyjának a gyermeke. Az esküvő előtt el kellett mennünk az orvoshoz, hogy nem egyezik-e a vérünk, csak aztán adtak össze bennünket. A férjem bátyja megnősült, a szomszédban lakik a felesége még most is. A házasságkötésük után a férjem főlöszleges személylé vált otthon. Így aztán nem maradt más hátra, összeházasodtunk és kész. 1946. július 7-én esküdtünk, Vásárúton volt a jegyzői hivatal. Ott tartottuk a polgári esküvőt, az is volt. A rendes zsidó esküvőt Pozsonyban tartottuk, egyszerre húsz pár is esküdött. Az öltözőben a menyasszony a szertartás után levetette a ruhát, a soron következő menyasszonyjelölt, aki már ott várakozott, az meg szépen felöltötte. Így adtuk át egymásnak a ruhát. A templomudvarban a hüpe alatt folyt a szertartás a Heyduk utcán. Az esküvő előtt mikvében is voltam, Pozsonyban. Nem emlékszem már a rabbi nevére. Biztosan fel van valahol írva. A holokauszt alatt a férjem munkaszolgálatos volt. Először Olomoucban volt katona a csehszlovák hadseregben -- alighogy levetette az egyenruhát, bevitték munkaszolgálatra, Magyarországra. Akkor már mi magyarok voltunk [lásd: első bécsi döntés]. Magyarországból Romániába, Újfehértóba vitték [Újfehértó Magyarországon volt és van, Szabolcs megyében. -- A szerk.]. Onnan visszajött Pestre mint munkaszolgálatos, onnan Dunaszerdahelyre került. Dunaszerdahelyről Mauthausenba, Günskirchenbe vitték. A testvérem 1924-ben született Vámosfaluban. Józsefnek hívták. Nem játszottunk gyakran együtt, a fiúk inkább csak a fiúkkal játszanak. A bátyám jó gyerek volt, gyakran segített a szülőknek és a nagymamának is. A nagymama kedvence volt, mert a nagypapát is Józsefnek hívták. Ő volt a nagymama lieblingje. Vámosfaluba járt elemi iskolába, és aztán Somorjára a polgáriba [lásd: polgári iskola]. Négy éves volt, érettségivel végződött. A bátyám csak három évet járt. Mire a negyedikbe került volna, már nem folytathatta a tanulmányait [lásd: zsidótörvények Magyarországon]. A negyediket csak akkor fejezte be, miután hazajöttünk a lágerből. Dunaszerdahelyen érettségizett a mezőgazdasági iskolában. Józsi a háború alatt először

levente [lásd: levente-mozgalom] volt, utána elvitték munkaszolgálatra [lásd: munkaszolgálat (musz)]. Azt hiszem, Győrbe vitték, de elszökött. Sokat bujdosott Vámosfaluban, Eperjesen [Jahodná]. A barátai bujtatták, akikkel együtt járt iskolába. Jóska testvérem a háború után egy darabig közös háztartásban élt velünk a szülői házban, Vámosfaluban, majd Dunatőkésre nősült. A felesége, Szekács Irén keresztény családból származott. Jóskától az anyósa azt kívánta, hogy térjen át a katolikus hitre. Azt szerette volna, hogy az unokái keresztények legyenek, és együtt tartsa meg a keresztény ünnepeket az egész család. Jóska teljesítette a kívánságát. 1947-ben vagy 1948-ban esküdtek meg Irénnel a [duna]tőkési római katolikus templomban. A lakodalmat Szekácsék házában tartották meg. Két fiuk született, József 1954-ben és Tibor 1957-ben. Mind a kettőt katolikus templomban kereszteltették meg. Haár Józsefné ötvenéves korában halt meg. A bátyám gyermekei tudják, hogy mi történt Józsival a háború alatt. A zsidó vallás azonban számukra idegen, ők már nem zsidók, kereszténynek születtek, és így is lettek nevelve. Az anyjuk keresztény volt, és mindig az anya neveli a gyerekeket. Az apukájuk nem mondott semmit a zsidó vallásról, mert nem érdekelte őket. Akkor sem érdeklődtek a zsidó vallás iránt, amikor eljöttek. Karácsonykor megegyeztünk, megértettük egymást, mert igen rendes anyjuk volt. Soha semmi probléma nem volt.